



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Necessitate Et Modo Ministrandi Sacramenta Tempore pestis

Chapeauville, Jean

Mogvntiæ, 1612

24. Quid de illorum, qui celebrant non ieiuni, vt ægro sacramentum ministrare poßint?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41077

360 DE NECES. ET MOD. MINIST.
debet, in articulo saltem, quo azymus ha-
beri non poterit. Hoc argumento motus
fuit Maior, vt diceret, *forte pastorem posse hoc
casu secreto panem fermentatum consecrare*. No-
ta q̄ dicit, *forte*, etsi n. videtur illo argumē-
to non nihil fuisse motus, non tamen om-
nino persuasus fuit.

℞. Igitur prius præceptum esse affirma-
tium, quod de sui ratione non obligat ad
semper, hoc est, pro omni tempore, sed
quando commode & cum debitis circum-
stantiis fieri potest, & ideo posito alio præ-
cepto humano, præscribente debitum cō-
ficiendi modum, cessare debet obligatio
alterius præcepti pro aliquo temporis arti-
culo, pro quo modus ille non potest obser-
uari, quia (quod sæpe repetendum est) ex-
pedit maxime in hoc sacramento confici-
endo & ministrando, summam reuerenti-
am adferre.

QVÆSTIO XXIV.

*Quid sit de illorum, qui celebrant non ieiuni,
vt agro sacramentum ministra-
re possint?*

Quæstionis explicatio.

A Temporibus Apostolorum seruata
est in Ecclesia Consuetudo, non su-
mendi

mendi aliquem cibum vel potum cum sumendum esset sacramentum Eucharistiæ, ut patet ex antiquissimis Patribus (a) Epiphonio, (b) Nazianzeno, (c) Chrysofomo, & D. (d) Augustino, qui de hac re sic ait: Placuit Spiritui sancto per Apostolos, ut in honorem tanti sacramenti in os Christiani prius dominicum corpus intraret, quam ceteri cibi, & ideo per vniuersum orbem mos iste seruatur. Idem constat ex antiquissimis Conciliis (e) Carthaginensi, (f) Africano, (g) Matisconensi, ubi adiunguntur pœnæ in eos, qui hunc ritum non seruant: Nihilominus sæpe casus occurrit, ut sacerdos etiam sumpto cibo rogetur sacrificare, aut alias debeat populum hinc hoc sacramento deserere: Quocirca quæritur quid censendum sit de modo consecrandi & ministrandi illorum, qui vocati ad peste infectum in extremis agentem missam celebrant, cum non sint ieiunati, ut ad ægrum sacramentum deferant?

Responsio.

NEque hic tolerari debet. Ita plerique (h) Doctores celsent, quicquid (i) Maior dicat. Rationes illorum sunt: quia consuetudo ecclesiæ vniuersalis ita interpretatur præceptum de seruando ieiunio ante communionem, respectu sacerdotum contici-

Z 5 entium

a lib. 3. contra
hereses in fi.

b Grat. 4. de
baptismo.

c Homil. 27.

d Epist. 118.

e Conc. Car-

thag. 3. c. 29.

f c. 8.

g 11. c. 6.

h Pal. di. 8. q.

2. n. 9. Gab. q.

2. art. 5. Viñ.

in sum. n. 23.

Nauar. c. 21.

num. 5.

i in 4. dist. 9.

q. 3 §. Quinto

arguitur.

entium & ministrantium hoc sacramentum. Deinde hoc præceptum, non est minus graue quam alia pertinentia ad ritum seruandum in hoc sacramento conficiendo, vt sunt præceptum consecrandi in azymo, aut cum vestibus sacris, de quibus statim post dicemus: Hæc autem & similia prætermittenda non sunt propter communicandum ægrotum. Postremo hoc sacramentum (a) inter cætera, sicut est maioris dignitatis, ita est minoris necessitatis; ergo in simili euentu maior est habenda ratio reuerentiæ huic sacramento debitæ, quam qualiscumq; necessitatis proximi. Et confirmatur, quia necessitas quæ hic interuenit, non vrget, neque ex parte sumentis, quia nõ est in potestate eius sumere, nisi sit qui possit dare: Neq; etiam ex parte dantis, quia solum tenetur dare, quando commode potest cum debita exteriori reuerentia, & seruato conueniente ritu ab ecclesia præscripto.

Dices: Si hæ rationes solidæ sunt; ergo nec licebit ægrotis post cibum & potum dare Eucharistiam, quia neque respectu illorum sacramentum hoc est necessitatis, & maior est habenda ratio reuerentiæ sacramenti.

R. Ecclesiasticam consuetudinem declarasse

*a Sotus in 4.
dist. 12. q. 1.
art. 3. §. Ioan
nis Maioris.*

clarasse in eo casu non obligare præceptum ieiunii, & hoc satis est. Deinde non est eadẽ ratio; quia propria necessitas hominis communicatur est necessitas intrinseca, & quæ moraliter sæpe accidit, & ideo non oportuit nec decuit vt tunc impediatur homo à susceptione sacramenti propter humanum impedimentum quod vitare non potest: At necessitas ex parte ministri est valde extrinseca & accidentaria, quæ moraliter rarissime potest accidere, supposita prouidentia, quam ecclesia habet, seruandi Eucharistiam pro infirmis, & ideo non fuit expediens, vt propter similem necessitatem daretur occasio violandi hoc præceptum, vel male illud interpretandi.

Dices secundo: *Qua propter charitatem introducta sunt, non debent contra charitatem militare*, vt præclare dixit D. (a) Bernardus: Sed charitas obligat ad subueniendum proximo in necessitate, ergo non est verisimile ecclesiastico præcepto impediri, ne id fiat. Confirmatur, quia propter similem proximi necessitatem potest sacerdos conficere sine confessione prauia, quãdo non habet ad manum confessorem: ergo multo magis poterit conficere non seruato ieiunio. Antecedens passim ab omnibus conceditur. Consequentia probatur, quia obliga-

a lib. de præcepto & dispens. pens. c. 4.

tio præmittendi confessionem oritur ex iure diuino, hæc vero de præmittendo ieiunio ex iure (a) humano.

a de consecr.
dist. 2. can. li-
quido.

℞. Ad Bernardum quidem, nihil hic militare contra charitatem, sed potius illam, sicut & reuerentiam sacramenti promouere, quæ proculdubio sensum concideret, si cuilibet cæremonias sacras, quibus honorari solet in ecclesia, tollere permetteretur. Ad confirmationem dico, maximam esse differetiam inter duo illa præcepta. Primo, quia necessitas conficiendi sacramentum absque confessione præmissa est moralis & quæ sæpe accidit; necessitas autem conficiendi post cibum est rara, leges autem morales traduntur iuxta ea quæ frequentius accidunt. Secundo, quia confessio non propter se præcipitur, sed ut medium ad iustificationem, quæ est dispositio per se necessaria ad hoc sacramentum; deficiente autem illo medio, potest aliud applicari, quo eadem dispositio obtineatur, scilicet, contritio, & ideo potest illud præceptum sapius non obligare, quia scilicet. si desit confessio non necessario deest gratia, quæ est dispositio per se intenta: At vero in presenti casu tollitur ieiunium, quod est exterior dispositio per se intenta per præceptum. Et licet interior dispositio per se sit maior; tamen quoad

quoad homines exterior reuerentia solet esse valde necessaria, & ideo ne hoc sacramentum indigne tractetur, aut tanquam vulgaris cibus conficiatur & distribuatur, voluit ecclesia, vt hæc præcepta de exteriori ritu, quoad fieri moraliter possit, inuiolabiliter seruentur.

Dices 3. Licet saltem ex dispensatione Episcopi?

ꝛ. Palacius (a) putat Episcopum in hoc posse dispensare: probabilius est contrariū, quia est præceptum vniuersale totius ecclesie, & nulla autoritate vel consuetudine constat, datam esse Episcopo facultatem dispensandi in illo, *per se autem (b) non potest inferior in lege Superioris dispensare.*

a In 4. dist. 9.

b c. Inferioris dist. 21.

Q V Æ S T I O XXV.

Quid sit de illorum, qui à longe positi consecrant formulam panis, quam ager manibus tenet?

Quæstionis explicatio.

CAsus est talis: Vocatur pastor ad peste infectum pro viatico: Ille dicit se non posse consecrare, quia non habet formulas panis, nec posse propter nimiam distantiam vendentium facile comparare: